

Πληροφορίες:
Παναγιώτης Καμπούρογλου
Τηλ.: 6974 048901

ΥΠΟΜΝΗΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ για την ατζέντα του ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ

Εισαγωγή

Η θήρα ή το κυνήγι όπως συχνά αναφέρεται, αν και μπορεί να έχει άμεσες συνέπειες στην άγρια ζωή, για διάφορους λόγους που δεν είναι του παρόντος να αναλυθούν, έχει τύχει μέχρι σήμερα, ελάχιστης προσοχής από την Πολιτεία.

Η έλλειψη σχεδιασμού, προτεραιοτήτων αλλά κυρίως η έλλειψη πολιτικής βούλησης για την εφαρμογή μιας δασικής πολιτικής η οποία βεβαίως θα εμπεριέχει και τη θηραματική πολιτική, ικανή να προστατέψει το φυσικό περιβάλλον και την άγρια ζωή και παράλληλα να ικανοποιήσει τις κοινωνικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις, έχει οδηγήσει σε απαξίωση και τη θηρευτική δραστηριότητα και έχει δημιουργήσει κενά, τα οποία καλύπτονται ενίοτε - ευκαιριακά- από τους ιδιωτικούς φορείς, οικολογικές, κυνηγετικές οργανώσεις ή Μ.Κ.Ο εκμεταλλευόμενοι την απουσία του κράτους.

Αυτή η προβληματική κατάσταση όχι μόνον δεν εξασφαλίζει την ομαλή άσκηση της θήρας και την ουσιαστική προστασία της άγριας ζωής, αλλά συχνά δημιουργεί και κοινωνικές εντάσεις και στείρες αντιπαραθέσεις σε κοινωνικό αλλά και δικαστικό επίπεδο, μεταξύ κυνηγών και οικολόγων, οι οποίοι θα έπρεπε, κάτω από άλλες συνθήκες, να συνεργάζονται αρμονικά για την επίτευξη πολλών κοινών τους στόχων.

Με την έναρξη του παρόντος Εθνικού Διαλόγου για το κυνήγι παρουσιάζεται μπροστά μας μια «χρυσή» ευκαιρία προκειμένου να εντοπισθούν οι παθογένειες του υπάρχοντος συστήματος και να επανασχεδιασθεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο γύρω από την άσκηση της θήρας στην Ελλάδα, βασισμένο στην βιώσιμη ή αειφορική χρήση όπως αυτή δίδεται στην Σύμβαση για την Βιοποικιλότητα -ΣΒΠ των βιολογικών πόρων της χώρας και της άγριας πανίδας, η οποία θα λαμβάνει υπόψη της τόσο τις σύγχρονες κοινωνικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις, όσο και τις ανάγκες προστασίας των οικοτόπων και της άγριας ζωής.

Για την επίτευξη του προαναφερθέντος στόχου είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι σύγχρονες επιστημονικές κατακτήσεις γύρω από το θέμα αυτό, το υπάρχον νομικό πλαίσιο και η αποκτηθείσα εμπειρία από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του.

Στην κατεύθυνση αυτή οι *Έλληνες Δασοπόνοι Δημόσιοι Υπάλληλοι*, ως ο κατεξοχήν επιστημονικός κλάδος ο οποίος έχει επιφορτισθεί με την εφαρμογή του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου για τη θήρα εντός της Δασικής Υπηρεσίας, ασφαλώς και μπορεί με τις προτάσεις του να συνεισφέρει τα μέγιστα για μια προσεκτική και ολοκληρωμένη θεώρηση της πολυσχιδούς αυτής δραστηριότητας, η οποία εκτός των άλλων, αποτελεί αναμφίβολα μια ανθρώπινη δραστηριότητα με βαθιές κοινωνικοπολιτιστικές ρίζες, ιδιαίτερα σημαντικές για τις τοπικές κοινωνίες και τους ανθρώπους της υπαίθρου.

Στο πλαίσιο αυτού του Διαλόγου για το κυνήγι δε θα πρέπει να παραγνωριστεί αυτή η διάσταση καθώς και η σημασία της θήρας ως ένα κίνητρο στις ευρύτερες κοινωνικές ομάδες για την προστασία των οικοτόπων, η υποβάθμιση των οποίων αποτελεί τη σημαντικότερη απειλή για το περιβάλλον σήμερα. Μια σημασία η οποία έχει αναγνωριστεί τόσο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο («Έγγραφο κατευθύνσεων για τη θήρα βάσει της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών «Οδηγία για τα πτηνά» - 2008), όσο και σε διεθνές.

Βασική αρχή η οποία θα πρέπει να διέπει την οργάνωση της θήρας στην χώρα μας είναι η συνταγματική επιταγή ότι η άγρια πανίδα και τα θηράματα εν γένει αποτελούν έναν φυσικό πόρο, τον οποίο οφείλουμε να διαχειριζόμαστε σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας. Η προστασία και η διαχείρισή του αποτελεί υποχρέωση της πολιτείας και δεν μπορεί να εκχωρείται σε τρίτους. Την υποχρέωση αυτή η πολιτεία μπορεί να την ασκήσει αποκλειστικά και μόνο μέσω της Δασικής Υπηρεσίας, μιας υπηρεσίας με καθ' ύλην αρμοδιότητα τη διαχείριση και προστασία των δασών και του φυσικού περιβάλλοντος, η οποία διατηρεί συγκροτημένη δομή - κτιριακό και υλικοτεχνικό εξοπλισμό, έμπειρο προσωπικό και αποκεντρωμένη περιφερειακή οργάνωση με καθημερινή παρουσία σε όλη την έκταση της χώρας ακόμη και στην τελευταία γωνιά της ελληνικής υπαίθρου.

Με το παρόν υπόμνημά μας και λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα προαναφέραμε, καταθέτουμε τις προτάσεις μας μέσα από έναν πραγματικά καινοτόμο και ολοκληρωμένο σχεδιασμό για τον εκσυγχρονισμό και την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για την θήρα στην χώρα μας, ο οποίος δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να ιδωθεί αποσπασματικά. Όπως δεν θα πρέπει να ιδωθούν αποσπασματικά τα προβλήματα του εν γένει φυσικού περιβάλλοντος τα οποία ως κατ' εξοχήν πολιτικά, απαιτούν για την επίλυσή τους ισχυρή πολιτική βούληση, η οποία θα εξασφαλίσει όχι μόνο ένα νέο θεσμικό πλαίσιο, αλλά κυρίως την χρηματοδότηση και την ικανοποιητική στελέχωση των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών που θα φροντίσουν για την εφαρμογή του. Γιατί η εφαρμογή των νόμων στη χώρα μας αποτελεί ένα μείζονος σημασίας θέμα, στο οποίο ελάχιστοι έχουν αποδώσει μέχρι σήμερα τη σημασία που απαιτείται.

A. ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

I. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο για το κυνήγι αν και ογκωδέστατο, με πλήθος νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων τα οποία ρυθμίζουν επιμέρους θέματα στην εφαρμογή του, θα μπορούσε με ασφάλεια να χαρακτηριστεί ως ελλιπές και αναχρονιστικό ενώ παράλληλα βρίθκει αντιφατικών και αλληλεπικαλυπτόμενων διατάξεων. Σε μια συνοπτική θεώρηση κρίνουμε σκόπιμο να εντοπίσουμε τις παρακάτω αναγκαίες αλλαγές:

A1. Η ανάγκη κωδικοποίησης του υπάρχοντος νομικού πλαισίου

Μια σειρά από διατάξεις γύρω από τη θήρα που ισχύουν, ψηφίστηκαν πριν από περίπου 50 χρόνια και ασφαλώς δεν αντικατοπτρίζουν τις σημερινές ανάγκες και την σημερινή πραγματικότητα. Σχετικές διατάξεις γύρω από τα κυνηγετικά όπλα, την κατοχή και την χρήση τους έχουν ήδη καταργηθεί από το 1993 (Ν. 2168), καθώς επίσης και επιμέρους θέματα όπως τα σχετικά με την κατοχή των κυνηγετικών σκύλων καταργήθηκαν σχεδόν στο σύνολό τους με τις διατάξεις του Ν. 4039/2012 για τα δεσποζόμενα και αδέσποτα ζώα συντροφιάς. Ο αρχικός νόμος περί θήρας που κωδικοποιήθηκε με το έκτο Βιβλίο, από τα άρθρα 251 έως 267 στον Δασικό Κώδικα, Ν.Δ. 86/1969, τροποποιήθηκε αρκετές φορές (νόμος 996/71, 177/75, κτλ) με τρόπο αποσπασματικό και πρόχειρο, είτε για να καλύπτονται επιμέρους ανάγκες που ανέκυπταν, είτε λόγω ανάγκης προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας στις κοινοτικές οδηγίες. Ειδικά η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 79/409, ευρύτερα γνωστή ως η οδηγία για πτηνά, στην οποία συμπεριλαμβάνονται εξαιρετικά σημαντικές ρυθμίσεις για το κυνήγι, αποτέλεσε μια διαρκής και αποσπασματική διαδικασία χωρίς αρχή, μέση και τέλος.

Η αρχική δε Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθ. 414985/1985 (Φ.Ε.Κ. Β' 757/1985) περί «Μέτρων διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας» τροποποιούσε το Δασικό Κώδικα, ΝΔ 86/69, στα σημαντικότερα για τη θήρα άρθρα του (251,252,254,256,257,258,259,261 264) με έναν πραγματικά ευρηματικό τρόπο, αφού προέβλεπε ότι από την έναρξη της ισχύος της, οι διατάξεις του νόμου δεν εφαρμόζονται «κατά το μέρος που αφορούν στην θήρα των πτηνών»... Η εν λόγω υπουργική απόφαση τροποποιήθηκε αρκετές φορές με την πλέον πρόσφατη σε ισχύ Κοινή Υπουργική Απόφαση Η.Π.8353/276/Ε103 (ΦΕΚ 415/τ.Β/23/2/2012) χωρίς οι αποσπασματικές και πρόχειρες προσθήκες να έχουν τέλος. Αυτό έχει συχνά ως συνέπεια να εμφανίζονται παρόμοιες διατάξεις στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο για το ίδιο θέμα, όπως συμβαίνει με την Κ.Υ.Α. με αριθ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103 (Φ.Ε.Κ. Β' 1495/2010) περί «Καθορισμού των μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων...» η οποία ρυθμίζει εν πολλοίς τα ίδια θέματα (απαγορευμένα μέσα θήρας, παγίδευση πτηνών κτλ),

επιβάλλει επιπλέον διοικητικά πρόστιμα για ορισμένες παραβάσεις και *ισχύει παράλληλα* με όλες τις προηγούμενες...

Τέτοιου είδους τροποποιήσεις, κατά την άποψή μας, εγείρουν όχι μόνο νομικά ζητήματα, αφού Υπουργικές Αποφάσεις καταργούν νόμους του Κράτους και μάλιστα μερικώς, αλλά δημιουργούν και ένα θεσμικό πλαίσιο με τεράστια προβλήματα εφαρμογής. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της διάταξης του άρθρο 256 του Ν.Δ. 86/69 ο οποίος απαγορεύει τη θήρα σε ακτίνα 100 μ. από μεμονωμένες οικίες, μια απαγόρευση η οποία γίνεται 150 μ. αν θηρεύει κάποιος πτηνά - οπότε εφαρμόζεται η ρύθμιση της ΚΥΑ που προαναφέραμε.

✓ **ΠΡΟΤΑΣΗ**

Καθίσταται αναγκαία, περισσότερο από ποτέ, η αναθεώρηση του νομικού πλαισίου σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες και η κωδικοποίηση των διατάξεων περί θήρας σε έναν ενιαίο νόμο.

A.2. Η επιβολή διοικητικών προστίμων για τις παραβάσεις περί θήρας

Αν και υπάρχει πλήθος κυρώσεων και ποινών (κύριων και παρεμπιπτούσων) για τις παραβάσεις περί θήρας, η αλήθεια είναι ότι πριν φθάσει η υπόθεση στο δικαστήριο δεν υπάρχουν συνέπειες. Επίσης, η βαρύτητα ορισμένων αδικημάτων που διαπράττονται είναι ανακόλουθη των κατασχέσεων και της ποινικής δίωξης που προβλέπεται.

Σημειώνεται ότι για όλες τις παραβάσεις της θήρας προβλέπεται η κατάσχεση των όπλων ή των μέσων με τα οποία διαπράχθηκε το αδίκημα, των θηραμάτων και η υποβολή πρωτοκόλλου μηνύσεως ανάλογα με το βαθμό της παράβασης, είτε προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα είτε προς τον δημόσιο κατήγορο (πταισματικές). Τα Δικαστήρια είναι τα μόνα που αποφασίζουν επί των ποινών, εφόσον βέβαια η υπόθεση φθάσει στο ακροατήριο. Αυτό συχνά λειτουργεί ανασταλτικά στην εφαρμογή του νόμου σε παραβάσεις πταισματικού χαρακτήρα (λ.χ ο κυνηγός δεν φορά πορτοκαλί γιλέκο) αφού το ελεγκτικό όργανο συχνά διστάζει στην εφαρμογή της προαναφερθείσας διαδικασίας σε τέτοιες παραβάσεις.

✓ **ΠΡΟΤΑΣΗ**

Η θέσπιση συστήματος επιβολής χρηματικών προστίμων και η κλιμάκωση τους ανάλογα με την βαρύτητα της παράβασης.

A.3. Οι παραβάσεις περί θήρας και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Γενικά, στη χώρα μας, ισχύουν αυστηροί περιορισμοί τόσο ως προς τα επιτρεπόμενα μέσα θήρας όσο και ως προς τα επιτρεπόμενα προς θήρευση είδη. Με την πάροδο του χρόνου και την διαρκώς αυξανόμενη χρήση και εξέλιξη των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων, παρατηρείται η εμφάνιση «συμπεριφορών» οι οποίες χαρακτηρίζονται ως παραβατικές. Ο έλεγχος τους επί του πρακτέου είναι πολύ δύσκολος και επομένως και η επιβολή της οποιασδήποτε ποινής (π.χ. εμπορία άγριων πτηνών ή ηλεκτρονικών ηχομημητικών συσκευών για την προσέλκυση πτερωτών θηραμάτων ή η έκθεση σε κοινή θέα νεκρών θηραμάτων κ.α.). Απαιτείται οπωσδήποτε εκσυγχρονισμός του ισχύοντος νομικού πλαισίου, το οποίο θα περιλαμβάνει ποινικοποιητικές διατάξεις για την χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Θεσμοθέτηση ειδικών διατάξεων για την ποινική δίωξη όσων διαφημίζουν ή εμπορεύονται απαγορευμένα μέσα θήρας μέσω του διαδικτύου.

A.4. Χώροι εκγύμνασης κυνηγετικών σκύλων

Με το ισχύον Θεσμικό πλαίσιο, νόμος 2637/98 και τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου, παρέχεται η δυνατότητα καθορισμού, από την Δασική Υπηρεσία, περιορισμένων χώρων εκγύμνασης των κυνηγετικών σκύλων σε όλη την Επικράτεια. Στους χώρους αυτούς επιτρέπεται η εκγύμναση των σκύλων όλο το έτος. Το γεγονός αυτό θέτει σε κίνδυνο την αναπαραγωγή των θηρεύσιμων και μη ειδών και σίγουρα δεν συνάδει με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της άγριας ζωής. Η κατάσταση επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο στις περιαστικές περιοχές, όπου παρατηρείται συνωστισμός κυνηγών και σκύλων.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Να επαναπροσδιορισθεί το νομικό πλαίσιο προς την κατεύθυνση του καθορισμού περισσότερων και μεγαλύτερων εκτάσεων, με ανάλογα κριτήρια όπως η ζήτηση, η εγγύτητα σε αστικά κέντρα, κ.τ.λ.). Επί του πλαισίου αυτού θα πρέπει να υπάρξει και μέριμνα περί απαγόρευσης της εκγύμνασης κατά τους πλέον κρίσιμους μήνες της αναπαραγωγικής περιόδου, ιδιαίτερα μεταξύ του χρονικού διαστήματος Απριλίου-Μαΐου.

A.5. Τα καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ)

Με τις διατάξεις του Ν.2637/98, τα υπάρχοντα καταφύγια θηραμάτων μετονομάστηκαν οριζόντια και σε όλη την χώρα ως καταφύγια άγριας ζωής (ΚΑΖ). Σκοπός ίδρυσής τους πλέον είναι η προστασία ιδιαίτερα σημαντικών τόπων για την

κάθε είδους άγρια ζωή (βλ Ν.3937/11) και παύει να είναι η προστασία και η ανάπτυξη των θηραμάτων, αποσυνδέοντας τον από τον βασικό στόχο που είναι η αύξηση των θηραματικών πληθυσμών.

Έτσι, δημιουργήθηκε αμέσως ένα αρκετά μεγάλο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται στις 610 περίπου, εντός των οποίων απαγορεύεται μια σειρά από ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως η θήρα, η καταστροφή της βλάστησης, η αμοληψία, η ένταξη σε ρυμοτομικό κ.τ.λ. Δημιουργήθηκε έτσι ένα δυσαναπλήρωτο κενό στην ανάγκη απαγορευμένων για το κυνήγι τόπων, οι οποίοι ενδεχομένως θα εναλλάσσονται περιοδικά και θα στοχεύουν στην προστασία και την ανάπτυξη των θηραμάτων καθώς και των ευκαιριών θήρας στην περιμετρική τους ζώνη.

Η σημασία των Κ.Α.Ζ. έγινε ευρύτερα αντιληπτή και έτσι έτυχαν άμεσα ουσιαστικής προστασίας από τις δασικές υπηρεσίες παρά τις γενικότερες λειτουργικές τους αδυναμίες. Η επίδραση τους στην προστασία των οικοτόπων και της άγριας ζωής γενικά κρίνεται ως θετική. Σημειώνεται ότι παρόλο που σε πολλές περιοχές ξεκίνησε η αναθεώρηση των ορίων των ΚΑΖ καθώς και της σκοπιμότητάς τους, εντούτοις δεν ολοκληρώθηκε ποτέ.

Στις περιπτώσεις δε, που η έκταση των Κ.Α.Ζ. δεν επαρκεί για την αποτελεσματική προστασία των θηραμάτων, είναι αναγκαία η επέκταση των ορίων τους.

✓ **ΠΡΟΤΑΣΗ**

- 1. Επαν- έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησής τους και επανα- καθορισμός των ορίων τους σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις - ανάγκες.*
- 2. Επαναφορά του θεσμού των καταφυγίων θηραμάτων, ομοιόμορφα κατανομημένων - απαγορευμένων στη θήρα περιοχών.*
- 3. Υποχρέωση σύνταξης διαχειριστικού σχεδίου για κάθε ΚΑΖ, το οποίο θα περιλαμβάνει ουσιαστικές διαχειριστικές παρεμβάσεις και δράσεις βελτίωσης βιοτόπου.*
- 4. Θεσμοθέτηση δυνατότητας ευέλικτων απαγορεύσεων, όπως κυκλοφορίας οχημάτων, με απόφαση του Δασάρχη.*

A.6.Εκτροφή και απελευθέρωση θηραμάτων

Η εκτροφή και απελευθέρωση θηραμάτων αποτελεί μια δραστηριότητα συνήθη των κυνηγετικών οργανώσεων. Παρά τις προσπάθειες του Υπουργείου, με την θεσμοθέτηση νομικών διατάξεων κι εγκυκλίων διαταγών, αυτή (εκτροφή - απελευθέρωση) γίνεται κατά κανόνα αποσπασματικά και μη ορθολογικά για διάφορους λόγους, με αποτέλεσμα τη σπατάλη χρημάτων ενώ παράλληλα τίθεται σε κίνδυνο η υγεία των ιθαγενών πληθυσμών των θηραμάτων. Αποτελεί δε, μια ενέργεια αμφιβόλου αποτελεσματικότητας, η οποία όταν δεν εντάσσεται στο πλαίσιο

μιας σειράς άλλων διαχειριστικών μέτρων (έλεγχος αρπακτικότητας, βελτιώσεις βιοτόπου, ρύθμιση κυνηγετικής πίεσης κτλ) είναι καταδικασμένη σε αποτυχία.

✓ **ΠΡΟΤΑΣΗ**

Σταδιακή κατάργηση αυτών των δράσεων των ΚΟ και την κατέξαιρηση πραγματοποιήσή τους μόνον σε συνεργασία με τις δασικές αρχές και κάτω από αυστηρές προϋποθέσεις.

A.7. Ταμείο για τη φύση και τη θήρα, θεσμοθέτηση πλαισίου έργωνανάπτυξης της θήρας, βελτίωσης των βιοτόπων και αύξησης της βιοποικιλότητας

Ενώ σε διεθνές επίπεδο οι βελτιώσεις βιοτόπων και μια σειρά από μέτρα εφαρμόζονται ευρύτατα και έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητά τους και την σημασία τους στη βελτίωση της βιοποικιλότητας, στην Ελλάδα δεν υπάρχει το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο, ούτε η απαραίτητη χρηματοδότηση για να ενισχυθούν τέτοιου είδους δράσεις ώστε να πραγματοποιηθούν από τις δασικές αρχές σε συνεργασία με τους κοινωνικούς φορείς και τις κυνηγετικές οργανώσεις.

✓ **ΠΡΟΤΑΣΗ**

- 1. Θεσμοθέτηση αναγκαίου νομοθετικού πλαισίου για την ευρύτερη συνεργασία δασικών αρχών, αγροτών και κυνηγετικών οργανώσεων για την πραγματοποίηση και την χρηματοδότηση των αναγκαίων δράσεων για την θήρα και τη βιοποικιλότητα.*
- 2. Ίδρυση ενός νέου Ταμείου, ικανά στελεχωμένου και με επαρκή χρηματοδότηση, αποκλειστικά για την άγρια ζωή (ίσως στα πρότυπα του πρώην ταμείου θήρας). Τα έσοδα θα προέρχονται από τη θήρα, θα διανέμονται στις δασικές υπηρεσίες, αναλογικά με την κυνηγετική πίεση της κάθε περιοχής, με σκοπό την πραγματοποίηση, μέσω απλών διαδικασιών, έργων βελτίωσης βιοτόπων, πινακίδες σήμανσης κ.α.*

A.8. Η εκπαίδευση των κυνηγών

Με το ισχύον νομικό πλαίσιο δεν καθορίζεται καθόλου το θέμα της πρακτικής εκπαίδευσης των κυνηγών (αναγνώριση των θηρεύσιμων ειδών, ασφαλής χρήση των όπλων κ.λ.π.). Ως ελλειπίες κρίνονται και οι σχετικές ρυθμίσεις για την ίδρυση και λειτουργία χώρων εκπαίδευσης των κυνηγών και σκοπευτηρίων από τους κυνηγετικούς συλλόγους.

Σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, η έκδοση - κατοχή **νέας** άδειας θήρας απαιτεί κατά βάση την ολοκλήρωση μιας γραφειοκρατικής και θεωρητικής διαδικασίας εξετάσεων μερικών λεπτών της ώρας. Για τους ήδη κατέχοντες άδεια

θήρας, για την θεώρησή της, δεν απαιτείται παρά μόνο η καταβολή του σχετικού αντιτίμου.

Επί του πρακτέου, υπάρχουν πολλοί κυνηγοί οι οποίοι δεν έχουν παρακολουθήσει κανενός είδους σεμινάρια για ποικίλα θέματα που άπτονται του ενδιαφέροντος της θήρας. Συνέπεια αυτού είναι η θήρα να ασκείται σήμερα από άτομα πλημμελώς εκπαιδευμένα, με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, να συμβαίνουν κάθε κυνηγετική περίοδο δεκάδες ατυχήματα κυνηγών, συχνά θανατηφόρα, με τραγικά αποτελέσματα για τα θύματα και τις οικογένειές τους.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Θεσμοθέτηση νέων κανόνων - νόμου για την απόκτηση της άδειας θήρας και συστήματος εκπαίδευσης όλων των κυνηγών, τόσο των νέων όσο και των παλαιών, το οποίο θα προβλέπει :

- Βεβαιώσεις για την ασφαλή χρήση του όπλου από σκοπευτικούς ή άλλους πιστοποιημένους συλλόγους.*
- Βεβαιώσεις για την ορθή κατάρτιση των κυνηγών μέσω υποχρεωτικών σεμιναρίων που θα διοργανώνουν σωματεία και σύλλογοι (κυνηγετικά, ΜΚΟ κ.α.).*
- Θεωρητικές και πρακτικές εξετάσεις, οι οποίες θα διενεργούνται από τις αρμόδιες Δασικές Αρχές σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους.*
- Δημιουργία εκπαιδευτικής πλατφόρμας με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών (Η/Υ).*

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι απαραίτητη :

- Η δημιουργία των κατάλληλων εκπαιδευτικών χώρων των κυνηγών και σκοπευτηρίων καθώς και η απλοποίηση των διαδικασιών ίδρυσης και λειτουργίας τους από τις ενδιαφερόμενες ομάδες πολιτών. Τέτοιοι χώροι ήδη λειτουργούν επιτυχώς σε άλλες χώρες, π.χ. Γαλλία.*
- Εφόσον εξασφαλισθούν τα παραπάνω, και στα πλαίσια υλοποίησης του παρόντος, θα μπορούσε να επιτραπεί και η χρήση ραβδωτού κυνηγετικού όπλου στην Ελλάδα για το κυνήγι μεγάλων θηραμάτων, πρακτική η οποία κρίνεται ως ενδεδειγμένη για την αποφυγή άσκοπων τραυματισμών και απωλειών πολύτιμων θηραμάτων.*

A.9. Ως προς την διαδικασία έκδοσης της άδειας θήρας

Το ισχύον Θεσμικό πλαίσιο με το οποίο καθορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά και η διαδικασία έκδοσης της άδειας θήρας, μόνο ως αναχρονιστικό και δαιδαλώδες θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Η διαδικασία είναι εξαιρετικά γραφειοκρατική (πλήθος πληρωμών, απαίτηση πολλών εργατοωρών κ.λ.π.). Εκτός αυτών, στην διαδικασία έκδοσης της κυνηγετικής άδειας υπεισέρχονται εκτός των δασικών διατάξεων, δύο

ακόμη νόμοι, ο νόμος 2168/93 περί όπλων και ο Ν. 4239/12 περί αδέσποτων και δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς, με τους οποίους τίθενται επιπλέον προϋποθέσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι για την έκδοση μίας μόνον άδειας θήρας προβλέπεται η καταβολή τριών τουλάχιστον χρηματικών ποσών σε διαφορετικούς αποδέκτες, δημόσια τέλη (Τράπεζα της Ελλάδος), τέλη χαρτοσήμου σε δημόσιο ταμείο (Εφορία), συνδρομή σε κυνηγετικές οργανώσεις (Τράπεζα), ενώ άλλου είδους προϋποθέσεις όπως η υποχρέωση κατοχής εν ισχύ άδειας κατοχής κυνηγετικού όπλου (ΑΚΚΟ) ή η μη καταδίκη του κυνηγού για παράβαση του νόμου περί θήρας, επιχειρείται να καλυφθεί με την προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης, πρακτική, η οποία φυσικά δεν εξασφαλίζει την ασφάλεια και εγκυρότητα της όλης διαδικασίας.

Σύμφωνα με την πάγια Νομολογία του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου (Σ.τ.Ε.) έχει κριθεί ως αντισυνταγματική η καταβολή της ετήσιας συνδρομής των κυνηγετικών οργανώσεων με τα δικαιολογητικά έκδοσης των αδειών θήρας. Επομένως επιβάλλεται αυτά να αποσυνδεθούν μεταξύ τους.

Επιπρόσθετα, κατά την έκδοση της άδειας θήρας, προβλήματα δημιουργεί η προϋπόθεση επίδειξης ενημερωμένου βιβλιαρίου υγείας και του πιστοποιητικού ηλεκτρονικής σήμανσης των κυνηγετικών σκύλων από κυνηγούς που κατέχουν κυνηγετικά σκυλιά. Αυτό δεν είναι εφικτό για διάφορους λόγους.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Απλοποίηση και εκσυγχρονισμός της διαδικασίας, με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (καταβολή των απαραίτητων χρηματικών ποσών μέσω της τεχνολογίας e-παράβολου) και ειδικότερα:

- 1. Δημιουργία πανελλαδικής Βάσης Δεδομένων Κυνηγών (Β.Δ.Κ.).
Η βάση θα τηρείται με ευθύνη της σχετικής Δ/νσης του Υπουργείου. Η ενημέρωσή της θα γίνεται διαδικτυακά από εξουσιοδοτημένο-εκπαιδευμένο προσωπικό των Δασαρχείων. Αλλαγές θα γίνονται όταν ένα άτομο αποκτά (με εξετάσεις) ή χάνει (τιμωρία, όριο ηλικίας κλπ) την ιδιότητα του δικαιούχου - κατόχου άδειας θήρας (Μητρώο).*
- 2. Διασύνδεση της προαναφερόμενης κοινής βάσης δεδομένων μέσω δικτύου με άλλες συναρμόδιες Υπηρεσίες (Τμήματα Ασφαλείας - Ποινικού μητρώου - Κτηνιάτρων για την ηλεκτρονική σήμανση σκύλων) προκειμένου τα στοιχεία της να ενημερώνονται τακτικά.*
- 3. Πιστοποίηση ικανοτήτων κυνηγών ανά τακτά χρονικά διαστήματα και αναθεώρηση τους ως προς τις αναγκαίες προϋποθέσεις (π.χ. όριο ηλικίας πάνω από το οποίο θα υποβάλλονται επιπρόσθετες ιατρικές βεβαιώσεις).*

A.10. Ο θεσμός των Ελεγχόμενων Κυνηγετικών Περιοχών

Ο θεσμός των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών μπορεί να συμβάλλει σημαντικά τόσο στην ανάπτυξη των θηραμάτων και της άγριας ζωής όσο και στην ικανοποίηση των απαιτήσεων πολλών κυνηγών. Αν και έχουν συχνά κατηγορηθεί οι σήμερα λειτουργούσες Ε.Κ.Π., είναι γεγονός ότι η περιστασιακά κακή παροχή των υπηρεσιών τους είναι συνδεδεμένη περισσότερο με την ελλιπή χρηματοδότηση και την υποστελέχωση των δασικών υπηρεσιών, που είναι υπεύθυνες για τη λειτουργία τους.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Θεσμοθέτηση διατάξεων για:

- 1. Την διευκόλυνση σύστασης εταιρειών ειδικού σκοπού στις οποίες δύνανται να συμμετέχουν το δημόσιο, ιδιώτες και οι κυνηγετικές οργανώσεις, οι οποίες θα είναι υπεύθυνες για την λειτουργία τους,*
- 2. Τον εκσυγχρονισμό των κανονισμών λειτουργίας των ΕΚΠ, με τη μεταφορά, όπου είναι εφικτό, προτύπων από άλλες χώρες,*
- 3. Την επαρκή στελέχωση των Ε.Κ.Π με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και την χρηματοδότηση για την λειτουργία τους ή ενδεχομένως αυτοχρηματοδότησή τους με νέες επιχειρηματικές μεθόδους.*

A.11. Περί της καταγραφής της κυνηγετικής κάρπωσης και της συλλογής επιστημονικών στοιχείων

Η άσκηση της θήρας στο πλαίσιο της επιστήμης και ο έλεγχος της τήρησης της αρχής της αειφορίας στην εν λόγω κάρπωση προϋποθέτει τη συλλογή στοιχείων και τη σύνταξη επιστημονικών μελετών (αν και μη δόκιμος ο όρος, ονομάζονται ως Σχέδια Διαχείρισης για τη θήρα), αλλά και την εφαρμογή προγραμμάτων υποχρεωτικής καταγραφής της κυνηγετικής κάρπωσης μέσα από ειδικά σχεδιασμένο έντυπο και μεθοδολογία. Τα προγράμματα αυτά εφαρμόζονται διεθνώς και προσφέρουν ένα πλούτο πληροφοριών για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τη θήρα και τις επιπτώσεις της στους θηραματικούς πληθυσμούς. Η ακολουθούμενη μεθοδολογία μπορεί εύκολα να καθορισθεί μέσα από τα παραδείγματα που ακολουθούν άλλες θηραματικά προηγμένες χώρες ή να αποτελέσει μια μετεξέλιξη του προγράμματος καταγραφής της κάρπωσης και παρακολούθησης των θηραματικών πληθυσμών του προγράμματος «ARTEMIS» που εδώ και χρόνια υλοποιούν οι κυνηγετικές οργανώσεις, εξάγοντας χρήσιμα συμπεράσματα για την αειφορία των καρπώσεων, την υγεία των πληθυσμών των θηραμάτων, την κυνηγετική πίεση και πολλά άλλα.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

1. Η υποχρεωτική καταγραφή της κυνηγετικής κάρπωσης, σε ειδικό μέρος της έντυπης αδείας θήρας.
2. Η υποχρεωτική σήμανση των καρπωθέντων θηραμάτων με προκαθορισμένο τύπο υλικών που θα διατίθενται μαζί με την ειδική άδεια (αναλύεται στο επόμενο κεφάλαιο).
3. Δημιουργία βάσης δεδομένων, κεντρική και ανά Δασική Υπηρεσία, όπου θα καταχωρούνται τα στοιχεία, θα αποστέλλονται κεντρικά και θα επεξεργάζονται.

Ως προς την εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου προσθέτουμε πως τυχόν παράβαση (μη καταγραφή των θηρευθέντων) μπορεί να τιμωρείται με υψηλά πρόστιμα αφού μπορεί να απαγορευθεί - και να ελεγχθεί- η οποιαδήποτε μεταφορά θηραμάτων που δεν έχουν σημαθεί με ειδικό προς τούτο- δαχτυλίδι ή άλλο τρόπο - και δεν έχουν καταγραφεί ως καρπωθέντα στο ειδικό προς τούτο μέρος της αδείας θήρας.

A.12. Η αναθεώρηση του συστήματος αδειών θήρας

Εφόσον συνταχθούν οι αναγκαίες επιστημονικές μελέτες σε τοπικό επίπεδο κρίνεται ως αναγκαίο να αναθεωρηθεί το ισχύον Θεσμικό πλαίσιο για τις άδειες θήρας, προκειμένου να ελεγχθεί η κυνηγετική πίεση και να προσαρμοσθεί η θήρα στις ρυθμίσεις που θα προτείνονται από αυτές.

Σύμφωνα με το ισχύον σύστημα έκδοσης αδειών, με την ετήσια θεώρηση της αδείας του ο κάθε κυνηγός δύναται να κυνηγά είτε σε επίπεδο νομού (Τοπική άδεια), είτε σε επίπεδο Περιφέρειας (Περιφερειακή) είτε σε όλη την Επικράτεια (Γενική). Μόνη διαφορά μεταξύ των ειδών αυτών είναι η καταβολή διαφορετικού χρηματικού αντιτίμου.

Η ακολουθούμενη διαδικασία δεν εξασφαλίζει το μέγεθος της κυνηγετικής πίεσης που ασκείται σε κάθε περιοχή ή σε κάθε θήραμα αφού ο κάθε κυνηγός είναι ελεύθερος να κινηθεί (σε επιτρεπόμενη ημέρα και τόπο) χωρίς περιορισμό και να καρπωθεί τον επιτρεπόμενο, ανά ημέρα, αριθμό θηραμάτων.

Στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου πλαισίου αναθεώρησης της θήρας που προτείνεται με το παρόν, αυτή η εγγενής αδυναμία του υπάρχοντος πλαισίου θήρας είναι αναγκαίο να αποκατασταθεί με τη θεσμοθέτηση ενός συστήματος νέων ειδικών αδειών που θα ισχύουν ανά δασική αρχή, περιοχή και θηραματικό είδος. Με το σύστημα αυτό, το οποίο εφαρμόζεται ήδη σε άλλες χώρες με επιτυχία, θα πρέπει αφενός να πιστοποιείται η ικανότητα του κυνηγού να θηρεύει με ασφάλεια και να ασκεί την δραστηριότητα αυτή με σεβασμό προς τη φύση και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, και αφετέρου να ρυθμίζονται τα ποσοστά κάρπωσης των θηραμάτων σε τοπικό επίπεδο, τα οποία θα ελέγχονται από τις αρμόδιες αρχές.

Προϋπόθεση ενός τέτοιου σύγχρονου πλαισίου είναι οι κατάλληλα στελεχωμένες Δασικές Υπηρεσίες.

Η ορθή διαχείριση και ο έλεγχος της θήρας προϋποθέτει εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης (Θήρας & Βιοποικιλότητας) ανά περιοχή, τα οποία θα προτείνουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις θήρας σε τοπικό επίπεδο και θηραματικό είδος.

Το πού επομένως θα θηρεύει ο κάθε κυνηγός (**τόπος**), τις ημέρες (**χρόνος**), το όριο κάρπωσης (**baglimit**) ανά ημέρα και ανά σεζόν και κάθε τι σχετικό θα καθορίζεται από τα προαναφερόμενα Σχέδια. Ετησίως θα εκδίδεται η Ειδική άδεια η οποία θα είναι τοπικού χαρακτήρα και δεν θα έχει άμεση εξάρτηση από την ατομική άδεια θήρας (ατομική άδεια - μητρώο κυνηγού) και με την οποία θα πιστοποιείται η ασφαλής χρήση του όπλου εκ μέρους του κυνηγού και η ικανότητα (γνώσεις - δεξιότητες) άσκησης της θήρας.

✓ **ΠΡΟΤΑΣΗ**

Θεσμοθέτηση νέου συστήματος έκδοσης αδειών θήρας ως εξής:

1. Ατομική άδεια θήρας με την οποία θα πιστοποιούνται η ικανότητα και οι απαραίτητες γνώσεις του κυνηγού να θηρεύει ασφαλώς.
2. Ειδική άδεια θήρας τοπικού χαρακτήρα η οποία θα επιτρέπει την κάρπωση συγκεκριμένου αριθμού θηραμάτων ανά είδος και περιφέρεια δασικής αρχής-περιοχή.

B. ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ II και III .

Το οικονομικό πλαίσιο της θήρας & Θηροφύλαξη και έλεγχος της λαθροθηρίας

Τα χρήματα και τα οικονομικά μεγέθη που διακινούνται γύρω από τη δραστηριότητα των 200.000 περίπου κυνηγών στην Ελλάδα κρίνονται ως μεγάλα και αφορούν τόσο σε εξοπλισμό και είδη ένδυσης, υπόδησης, φυσίγγια κ.τ.λ, όσο και σε δαπάνες για την έκδοση της άδειας θήρας και την πραγματοποίηση των κυνηγετικών εξορμήσεων ανά κυνηγετική περίοδο.

Σύμφωνα με κάποιες πρώτες εκτιμήσεις, στο Ελληνικό Δημόσιο εισρέουν ετησίως περί τα 13.000.000 ευρώ μόνο από τα τέλη για την ανανέωση των αδειών θήρας, ενώ τα έμμεσα έσοδα από το Φ.Π.Α. των προϊόντων και υπηρεσιών που χρησιμοποιούν οι κυνηγοί στην Ελλάδα εκτιμάται ότι ξεπερνούν τα 200.000.000 €.

Από τα προναφερθέντα ποσά, μόνον τα τέλη των αδειών θήρας κατατίθενται υπέρ του Πράσινου Ταμείου και ενδεχομένως να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για φιλοπεριβαλλοντικές δράσεις ή να δοθούν για τη φύλαξη των δασών και την ανάπτυξή τους. Τα υπόλοιπα πηγαίνουν στα δημόσια ταμεία της χώρας και διατίθενται για άλλους σκοπούς.

B.1. Η ανταποδοτικότητα των δημοσίων τελών

Η αρχή περί περιβαλλοντικού ισοζυγίου, με την υπάρχουσα θεσμοθετημένη και παγιωμένη κατάσταση δεν μπορεί να βρει εφαρμογή. Τα χρήματα που δαπανώνται από τους κυνηγούς δεν έχουν καμία ανταποδοτικότητα, αφού δεν διατίθενται για την ανάπτυξη του θηραματικού πλούτου που αφαιρείται ούτε διατίθενται ως οικονομική ενίσχυση δράσεων περιβαλλοντικής προστασίας και αποκατάστασης της όποιας υποβάθμισης επέρχεται σε ένα είδος λόγω της θήρας.

Κρίνεται ως απαραίτητη η αναμόρφωση του οικονομικού συστήματος γύρω από την έκδοση των αδειών θήρας προκειμένου να εξευρεθούν πόροι για την εκπόνηση των μελετών-Σχεδίων Διαχείρισης της θήρας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων. Επιπρόσθετα, προκειμένου να αποκτήσουν ανταποδοτικό χαρακτήρα τα χρήματα που δίνουν οι κυνηγοί, κρίνεται ως απαραίτητο να υπάρξει αναμόρφωση και του οικονομικού συστήματος γύρω από την έκδοση των αδειών θήρας.

Τα χρήματα που δίδονται από τους κυνηγούς θα πρέπει να εισπράττονται μέσω ενός ενιαίου συστήματος και να κατευθύνονται στις κατά χώρο αρμόδιες δασικές Υπηρεσίες, προκειμένου να εκπονούνται οι απαραίτητες μελέτες και να χρηματοδοτούνται οι αναγκαίες δράσεις σε τοπικό επίπεδο.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Να θεσμοθετηθεί οικονομικό αντίτιμο:

- 1. των ειδικών αδειών που θα εκδίδονται για κάθε περιοχή για την παροχή του δικαιώματος θήρας στο οποίο θα συμπεριλαμβάνονται συγκεκριμένος αριθμός καρπωθέντων θηραμάτων (επιδημητικών και αποδημητικών).*
- 2. για κάθε επιπλέον της αδείας επιδημητικό θήραμα (Αγριόχοιρος, Λαγός, Τετροπέρδικα) που ενδεχομένως επιθυμεί να καρπώνεται ο κυνηγός. Σε συνδυασμό με την υποχρεωτική καταγραφή της κυνηγετικής κάρπωσης να δίδονται μαζί με την άδεια θήρας τα απαραίτητα μέσα σήμανσης των θηραμάτων (επινώτια, δαχτυλίδια κτλ) για την νόμιμη μεταφορά τους.*
- 3. Να θεσμοθετηθεί και να οργανωθεί η άμεση και εύκολη καταβολή των τελών και των όποιων οικονομικών αντιτίμων με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών που ήδη διατίθενται, όπως είναι το ηλεκτρονικό παράβολο (e - παράβολο) και να εξασφαλιστούν διαφορετικοί κωδικοί ανά Υπηρεσία, η οποία θα αναλάβει και τη πραγματοποίηση των αναγκαίων δράσεων.*

B.2 Περί των εσόδων των κυνηγετικών οργανώσεων

Η ίδρυση και λειτουργία των κυνηγετικών οργανώσεων (Σύλλογος, Ομοσπονδία, Συνομοσπονδία) καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 266 του Δασικού Κώδικα Ν.Δ. 86/69, συμπληρωματικά του Αστικού Κώδικα. Τα καταστατικά τους, αν και λεπτομερέστατα, καθορίζονται συνήθως με την Υπουργική Απόφαση του 1977.

Με τις διατάξεις της με αριθμ. 25234/1637/04-05-1976 (ΦΕΚ 640/04-05-76) Υπουργικής Απόφασης «περί εγκρίσεως καταστατικού Κυνηγετικών Συλλόγων κ.λ.π.», θεσμοθετήθηκε μια ιδιότυπη μορφή συνεργασίας μεταξύ Δασικής Υπηρεσίας και Κυνηγετικών Οργανώσεων. Αν και κατηγορείται από πολλούς ως αντιδημοκρατική και αναχρονιστική, έχει αναμφίβολα και θετικά αποτελέσματα για την οποία Θηραματική πολιτική ασκείται από τις περιφερειακές δασικές υπηρεσίες. Για παράδειγμα, η υποχρέωση:

- Διάθεσης του 50% των εσόδων των Κυνηγετικών Οργανώσεων σε φιλοθηραματικές δράσεις,
- ετήσιου ελέγχου των οικονομικών τους από τις δασικές Υπηρεσίες
- για κοινές δράσεις για τη Θηροφύλαξη, και
- για άλλες τοπικού χαρακτήρα δράσεις που συχνά υλοποιούνται από τους κυνηγετικούς συλλόγους, σε συνεργασία με τις δασικές υπηρεσίες.

Επειδή οι Κ.Ο. παρέχουν οιονεί δημόσιες υπηρεσίες (ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία έκδοσης αδειών θήρας, είσπραξη χρημάτων του δημοσίου - Θηροφύλαξη) και διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη του δημοσίου οικονομικού ελέγχου τους. Για το λόγο αυτό ο ταμίας και το τρίτο μέλος της Εξελεγκτικής Επιτροπής των Κυνηγετικών Οργανώσεων διορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης από τις Δασικές Αρχές και δεν εκλέγεται από τα μέλη του συλλόγου. Το σίγουρο είναι ότι η σχέση ελεγκτή και ελεγχόμενου δε συνάδει με τις σύγχρονες δημοκρατικές αρχές.

Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο των Κ.Ο. έχει και αρνητικές συνέπειες, αφού δεν ενισχύει τον εθελοντισμό, δεν καθιστά βιωματική τη συμμετοχή των πολιτών σε δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος ενώ παράλληλα περιορίζεται ο δημοκρατικός έλεγχος των οργάνων της πολιτείας.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Οι σχέσεις - συνεργασία του Κράτους με σωματεία ή ενώσεις πολιτών θα πρέπει να αναθεωρηθεί με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και θα πρέπει να κινηθεί στους εξής άξονες:

- 1. Αυτονομία των κυνηγετικών οργανώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί Σωματείων κ.λ.π.*
- 2. Να τεθεί ένα νέο πλαίσιο με κοινά χαρακτηριστικά, στο οποίο θα συμμετέχουν εθελοντικά όλοι οι ενεργοί πολίτες που ενδιαφέρονται για την προστασία της φύσης και της άγριας ζωής. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να συσταθεί εθνική βάση συνεργαζόμενων συλλόγων και σωματείων στην οποία θα μπορούν να συμμετέχουν φορείς και οργανώσεις πάσης φύσεως (ΜΚΟ κ.τ.λ).*
- 3. Λειτουργία, αυστηρά σε εθελοντική βάση, και υλοποίηση σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές (Δασαρχεία-Περιφέρειες) προγραμμάτων βελτίωσης*

βιοτόπων και διαχείρισης πανίδας όπου θα προκηρύσσει το Υπουργείο επί συγκεκριμένων όρων, στόχων, προϋπολογισμού και χρονικής διάρκειας.

- 4. Πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σεμιναρίων, αγώνων.*
- 5. Ίδρυση σκοπευτηρίων και χώρων εκπαίδευσης κυνηγών και γενικώς δράσεις που σχετίζονται με την επιμόρφωση των μελών τους και τη βελτίωση των κυνηγετικών πρακτικών και της δραστηριότητάς τους συνολικά.*

Γ. ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΙΙΙ- Θηροφύλαξη και έλεγχος λαθροθηρίας

Γ.1. Το θέμα της Ομοσπονδιακής Θηροφύλαξης και της άσκησης Δημοσίων Εξουσιών από Ιδιώτες.

Από την ανάλυση των δαπανών για την άδεια θήρας που καταβάλει ο κυνηγός ετησίως αξίζει να σταθούμε στο γεγονός ότι από το συνολικό χρηματικό ποσό του ετήσιου κόστους θεώρησης της κυνηγετικής αδειας, αν εξαιρεθούν τα δημόσια τέλη και τα χαρτόσημα, το μεγαλύτερο μέρος τους - μεγαλύτερο του 50% - κατευθύνεται στις κυνηγετικές οργανώσεις για την οικονομική ενίσχυση ποικίλων δράσεων, κυρίως όμως για την κάλυψη των εξόδων της λεγόμενης Ομοσπονδιακής Θηροφυλακής.

Πρόκειται για ένα σύνολο περίπου 260 ιδιωτικών φυλάκων θήρας, οι οποίοι μισθοδοτούνται από τις κυνηγετικές οργανώσεις. Οφείλουν δε την ύπαρξή τους σε ένα προνόμιο που παρείχε ο νόμος στις κυνηγετικές οργανώσεις προκειμένου να μισθοδοτούν - απασχολούν ιδιωτικούς φύλακες θήρας (άρθρο 267 Ν.Δ. 86/69) κάτω από ένα ιδιότυπο καθεστώς σύμφωνα με το οποίο οι φύλακες αυτοί προσλαμβάνονται από τις Κ.Ο., διορίζονται από τις δασικές αρχές και ασκούν τα καθήκοντα δημόσιας αστυνόμευσης για τις παραβάσεις περί θήρας που τους παρέχει ο νόμος εξομοιούμενοι ως προς τα καθήκοντα και δικαιώματα με τους δασοφύλακες του δημοσίου.

Αντίθετα από ότι πιστεύουν πολλοί, το ιδιότυπο αυτό καθεστώς θεσπίζεται ήδη από τον πρώτο περί θήρας νόμο και ειδικότερα με την παρ 5, του άρθρου 10, του αναγκαστικού νόμου 1926 του 1939 (ΦΕΚ 424/Α/1939). Οι εν λόγω ιδιωτικοί υπάλληλοι (με τις σχετικές διατάξεις προβλεπόταν δασοφύλακες και θηροφύλακες) προσλαμβάνονται για τη φύλαξη δασών και θηραματικών εκτάσεων, δημοσίων και μη δημοσίων και χαρακτηρίζονται ως «βοηθητικά όργανα» της Υπηρεσίας (βλ.άρθρο 12, παρ.1, ΠΔ 6-9/12-10-1931 (ΦΕΚ359/Α). Από τότε διατηρήθηκε λίγο πολύ αυτό το προνόμιο των κυνηγετικών οργανώσεων μέχρι τις μέρες μας που πήρε την μορφή των Ομοσπονδιακών ιδιωτικών φυλάκων θήρας.

Γ.2. Η θηροφύλαξη ως δικαίωμα αποκλειστικά δημοσίων οργάνων

Θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι η άσκηση των αστυνομικών καθηκόντων από τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας αποτελεί ξεκάθαρη περίπτωση **«παραχώρησης δημόσιας εξουσίας»** από το Κράτος.

Σημαντική και σχετική με το θέμα είναι η γνωστή απόφαση του Σ.τ.Ε. 1934/1998 αναφορικά με το ζήτημα του ελέγχου της στάθμευσης των οχημάτων στο Δήμο Αθηναίων, με την οποία κρίθηκε ότι η ανάθεση αστυνομικών αρμοδιοτήτων σε ιδιώτες (εν προκειμένω η βεβαίωση της παράβασης, η ακινητοποίηση του οχήματος και η επιβολή προστίμου) αντιβαίνει στο Σύνταγμα, δεδομένου ότι **η άσκηση δημόσιας εξουσίας δύναται να ασκείται μόνο από όργανα που εντάσσονται στον στενό πυρήνα του κράτους.**

Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως σύμφωνα με το άρθρου 24 του Συντάγματος **«Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους (...)**».

Τα ειδικά ανακριτικά καθήκοντα των δασικών υπαλλήλων, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 38 του ν.1845/89 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 34 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, είτε ασκούνται προληπτικά είτε κατασταλτικά και μεταξύ άλλων εμπεριέχουν ελέγχους κυνηγετικών σάκων για παράνομα θηρευθέντα θηράματα ή/και άδειες, ελέγχους σε οχήματα μεταφοράς, συλλήψεις των παραβατών, κατασχέσεις μέσων και θηραμάτων και γενικώς πράξεις επαχθείς για τους πολίτες, οι οποίες θίγουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Επιπροσθέτως, τόσο οι σωματικές έρευνες όσο και οι έλεγχοι σε διερχόμενα αυτοκίνητα μπορούν να εμπεριέχουν κινδύνους εμπλοκής σε παραβάσεις του κοινού ποινικού δικαίου με απρόβλεπτες συνέπειες ή άλλοτε μπορεί να είναι παράνομες εφόσον διενεργούνται τυχαία χωρίς να υπάρχει η υπόνοια τέλεσης παράνομης πράξης. Στην περίπτωση της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να μην προσβάλλεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και να μην προσβάλλονται τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου όπως προσδιορίζει το σύνταγμα. **Η αρχή της νομιμότητας, η αρχή της αναλογικότητας, της αμεροληψίας και της ισότητας είναι μόνον μερικές από τις αρχές που θα πρέπει να τηρούνται στην άσκηση αυτών των καθηκόντων και κάτι τέτοιο απαιτεί υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και τη συμμετοχή σε κρατικό φορέα που θα τις εγγυάται και θα τις εξασφαλίζει.**

Αναμφίβολα πρόκειται για καθήκοντα ιδιαίτερα δύσκολα, η σωστή άσκηση των οποίων δεν απαιτεί μόνον γνώσεις των συχνά αντιφατικών νόμων, αλλά επιπρόσθετα ήθος, προσήκουσα συμπεριφορά και ασφαλώς τη συνταγματική προστασία (μονιμότητα) με την οποία περιβάλλει ο συνταγματικός νομοθέτης τον δημόσιο υπάλληλο και ως εκ τούτου δεν μπορούν να ασκούνται από ιδιώτες.

Δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι αποδεκτό να προσλαμβάνονται και να απολύονται ιδιωτικοί φύλακες θήρας κατά το δοκούν και κατά τη θέληση των εκάστοτε εργοδοτών αφού έτσι δεν μπορεί να εξασφαλισθεί ούτε η διαφάνεια ούτε η αμεροληψία που οφείλει να επιδεικνύει ο υπάλληλος που ελέγχει, μηνύει ή συλλαμβάνει πολίτες που παραβιάζουν τον νόμο.

Ως εκ τούτου σκέψεις εκχώρησης τέτοιων εξουσιών (αστυνομικών ελέγχων ατόμων, αυτοκινήτων, σύλληψης κτλ) σε ιδιώτες θα πρέπει εκ των προτέρων να αποκλεισθούν ως εξαιρετικά επικίνδυνες.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Κατάργηση των ισχυουσών διατάξεων περί πρόσληψης ιδιωτικών φυλάκων και αυστηρή θεσμοθέτηση περί άσκησης τους μόνον από δημόσιους λειτουργούς.

Γ.3. Σχετικά με τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας που σήμερα υπηρετούν

Είναι αναμφίβολο ότι η εκ μέρους των Κ.Ο. οργανωμένη λειτουργία της θηροφύλαξης έχει καταφέρει να καλύψει ως ένα βαθμό ένα μεγάλο κενό. Το κενό που άφησε η εδώ και πολλά χρόνια αδιαφορία-αδράνεια της πολιτείας, αναφορικά με τη στελέχωση - εξοπλισμό και οργάνωση της Δασικής Υπηρεσίας. Κι αυτό έγινε χάρη στις άοκνες προσπάθειες, τις θυσίες και τον επαγγελματισμό των ιδιωτικών θηροφυλάκων παρά τις αντίξοες εργασιακές συνθήκες. Σημαντική ήταν επίσης και η συνεισφορά της ηγεσίας των οργανώσεων σε ότι αφορά την οργάνωση του έργου, την ευελιξία στην διοίκηση και την παροχή κάθε είδους υλικοτεχνικού εξοπλισμού και οχημάτων.

Συνοψίζοντας, τα **πλεονεκτήματα** που έχουμε διαπιστώσει ότι εξασφαλίζει η συγκεκριμένη μορφή οργάνωσης όπως έχει εφαρμοστεί στην χώρα μας και σε σχέση με την αντίστοιχη της δασοφύλαξης της Δασικής Υπηρεσίας είναι:

1. Ευελιξία στην διοίκηση, οργάνωση (υπηρεσίες) και προμήθεια εξοπλισμού, καυσίμων και απαραίτητων υλικών.
2. Ενασχόληση μόνο με ένα αντικείμενο, γεγονός που επιτρέπει την ανάπτυξη σημαντικού βαθμού εξειδίκευσης.
3. Ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων με τους κυνηγούς όσο και με την ηγεσία των οργανώσεων, γεγονός που εξασφαλίζει άμεση πληροφόρηση σχετικά με τα τεκταινόμενα στον χώρο.
4. Εξειδικευμένο προσωπικό με υψηλό επίπεδο πειθαρχίας.
5. Δυνατότητα συντονισμού της δράσης μεταξύ όμορων περιοχών σε περιφερειακό επίπεδο.

Και τα αντίστοιχα μειονεκτήματα:

1. Υψηλό κόστος λειτουργίας για την κάλυψη μιας μόνο δραστηριότητας φύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος.
2. Άσχημες και επικίνδυνες συνθήκες εργασίας για το προσωπικό, που σε πολλές περιπτώσεις περιορίζουν την αποτελεσματικότητά του.
3. Εκτιμάται ότι υπάρχει σημαντικός βαθμός αρνητικής επίδρασης στο προσωπικό από την ηγεσία των οργανώσεων, με αποτέλεσμα την κατάλυση βασικών αρχών δικαίου τόσο εργασιακών, όσο και ισότητας των πολιτών απέναντι στον νόμο.
4. Η άμεση σύνδεση-συσσχέση της Θηροφύλαξης με τις Κ.Ο. θεωρούμε ότι καθιστά προβληματική την εφαρμογή πολιτικών και δεν τυγχάνουν της υποστήριξης της πλειοψηφίας των κυνηγών και κατ' επέκταση των Δ.Σ των Κ.Ο. Οδηγούμαστε έτσι σε μια απαράδεκτη, επιλεκτική εφαρμογή της νομοθεσίας και των αποφάσεων της πολιτείας. Για παράδειγμα υπάρχει καθολική υποστήριξη της Θηροφυλακής ως προς την αναγκαιότητα έκδοσης αδειών θήρας, τη λαθροθηρία κατά την νύκτα ή πριν την έναρξη της κυνηγετικής περιόδου και γενικότερα, όπου παρατηρείται σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ λαθροθήρων-κυνηγών. Αντίθετα, υπάρχει ελάχιστη διάθεση για την εφαρμογή πολιτικών Θηραματικής διαχείρισης (σχετικά με τον αριθμό, την ηλικία, και το είδος Θηρευθέντων ειδών), το μέγεθος (αριθμός κυνηγών) των κυνηγετικών ομάδων, την χρήση ασυρμάτων για τον συντονισμό θήρας, το κυνήγι σε χιονοσκεπείς εκτάσεις κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές, η αναγκαιότητα των περιορισμών δεν έχει αναγνωριστεί από την πλειοψηφία των κυνηγών οπότε και αντίστοιχα παρατηρείται μια δυσθυμία της Θηροφυλακής στην εφαρμογή τους.

✓ **ΠΡΟΤΑΣΗ**

1. *Ενσωμάτωση:*

- των ήδη υπηρετούντων ιδιωτικών φυλάκων θήρας στα Δασονομεία και στις Δασικές Υπηρεσίες μαζί με τα οχήματά τους.
 - επιστημονικών συνεργατών των Κυνηγετικών Οργανώσεων (Δασοπόνοι και Δασολόγοι) οι οποίοι έχουν αποκτήσει ήδη την απαραίτητη εμπειρία της Θηροφύλαξης και έχουν την τεχνογνωσία διαχείρισης των προβλημάτων της θήρας και της άγριας ζωής.
2. Μέχρι την υλοποίηση του ως άνω περιγραφόμενου σχήματος προτείνεται η - νομικά κατοχυρωμένη- πλήρης ανεξαρτητοποίηση της δράσης των Θηροφυλάκων από την επίδραση των τοπικών Δ.Σ. των κυνηγετικών οργανώσεων και ο έλεγχος της επιχειρησιακής λειτουργίας και δράσης τους από το αντίστοιχο τμήμα των Δασαρχείων και τα Γραφεία θήρας .

Γ.4. Είναι επαρκείς όπως ασκείται σήμερα η θηροφύλαξη σε σχέση με το προστατευτέο αντικείμενο και την περιοχή φύλαξης;

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, η θηροφύλαξη σήμερα ασκείται από τις Δασικές Υπηρεσίες και από τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας των κυνηγετικών οργανώσεων. Από τις Δασικές Υπηρεσίες ασκείται κυρίως παράλληλα με άλλα καθήκοντα, με ημερήσιες και νυκτερινές περιπολίες και στα πλαίσια υλοποίησης των ετησίων προγραμμάτων λαθρούλοτομιών και δασοπροστασίας.

Συνέπεια αυτού είναι να απαιτείται αυξημένος αριθμός προσωπικού, το οποίο εφόσον περιπολεί το βράδυ οφείλει να είναι σε ανάπαυση την επόμενη ημέρα (ΠΔ 88/1999 (ΦΕΚ Α'94), πράγμα που φυσικά δεν εφαρμόζεται λόγω της υποστελέχωσης των Δασικών Υπηρεσιών. Απαιτείται επίσης αυξημένος αριθμός κινήσεων των κρατικών αυτοκινήτων σε μεγάλες χιλιομετρικές αποστάσεις προκειμένου να καλυφθούν όλες οι μετακινήσεις τόσο τις πρώτες πρωινές ώρες (οπότε κυρίως ασκείται η θήρα) όσο και τις νυκτερινές (οπότε κυρίως ασκείται η λαθροθηρία) παράλληλα με όλες τις λοιπές κινήσεις που οφείλουν να πραγματοποιούν οι δασικοί υπάλληλοι.

Ωστόσο, οι μεγάλες ελλείψεις σε προσωπικό και ιδίως σε επιστημονικό προσωπικό (ΤΕ) έχουν ως συνέπεια την αδυναμία λειτουργίας πολλών δομών. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τα 286 Δασονομεία, το Μάρτιο του 2014, ήταν στελεχωμένα μόνο τα 84. Σήμερα λειτουργούν ακόμη λιγότερα λόγω συνταξιοδότησης πολλών υπαλλήλων του κλάδου των ΤΕ - Δασοπόνων.

Παράλληλα, οι περιορισμοί στις κινήσεις των κρατικών αυτοκινήτων που τίθενται με μια σειρά διατάξεων (π.χ. ΚΥΑ 129/2534/2010 (ΦΕΚ 108/Β), Υ.Α 1450/550/1982 (ΦΕΚ 93/Β) κτλ) και οι μεγάλες περικοπές στις λειτουργικές δαπάνες του δημοσίου (καύσιμα, κινήσεις εκτός έδρας κτλ) επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο την ήδη προβληματική κατάσταση.

Με το πρόσφατο πόρισμα της Ομάδας Εργασίας για την αναδιοργάνωση των Δασικών Υπηρεσιών (συστάθηκε με την 104586/165/11-02-14 Απόφαση), οι ελλείψεις σε Δασοπόνους προσδιορίζονται στις μεγαλύτερες όλων των Δασικών κλάδων και φθάνουν σε ποσοστό έως 41,94% σε σχέση με ΠΔ 2010 και σε ποσοστό έως 79,9% σε σχέση με τα διεθνή πρότυπα, γεγονός που ανατρέπει δραματικά προς το χειρίστο τη βέλτιστη σχέση (1 Δασοπόνος : 2 Δασοφύλακες: 60.000 στρέμματα) μεταξύ των ειδικοτήτων και των κλάδων του προσωπικού που υπηρετεί σε μια δασική υπηρεσία, η οποία έχει τεράστια σημασία για την αποτελεσματική παραγωγή του προσδοκώμενου έργου.

Παρόλα τα προαναφερόμενα, το προσωπικό των Δασικών Υπηρεσιών επιχειρεί πολλές φορές εκτός του ωραρίου εργασίας του και των υποχρεώσεών του (ακόμη και με ίδια μέσα-αυτοκίνητα) και με αυταπάρνηση πραγματοποιεί πλήθος ελέγχων (π.χ. κλιμάκιο που διέμενε για εβδομάδες στα Στροφάδια, επιχειρήσεις σε νησιά κτλ)- πολλές φορές σε συνεργασία με τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας των κυνηγετικών οργανώσεων- και έχει ένα σημαντικότερο έργο να επιδείξει.

Η πλούσια βιοποικιλότητα της χώρας μας μόνον τυχαία δεν είναι και θα ήταν λάθος να μην αναγνωριστεί η μεγάλη συνεισφορά της Δασικής Υπηρεσίας στην βελτίωση και στην προστασία της. Οφείλουμε όμως να αναγνωρίσουμε τη θετική προσφορά και την επίδειξη σημαντικών αποτελεσμάτων -τα τελευταία χρόνια- των ιδιωτικών φυλάκων θήρας των κυνηγετικών οργανώσεων, ιδιαίτερα προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης πολλών κυνηγών με το ισχύον Θηρευτικό πλαίσιο και στην προστασία της άγριας ζωής, τόσο σε προληπτικό όσο και κατασταλτικό επίπεδο.

Παρόλα αυτά δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι αδυναμίες που προαναφέρθηκαν και ιδιαίτερα η με συνειδητή πολιτική επιλογή εγκατάλειψη της δασικής Υπηρεσίας, η οποία υποστελεχωμένη και με τεράστια λειτουργικά προβλήματα (γραφειοκρατία, έλλειψη καυσίμων κτλ) δεν μπορεί να αφήσει κανέναν ικανοποιημένο και να δημιουργήσει το αίσθημα της επάρκειας ως προς το προστατευτέο αντικείμενο. Η Θηροφύλαξη αποτελεί μέρος της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και τα Θηράματα μέρος των βιοτόπων.

Εν κατακλείδι, δεν μπορεί να έχει κάποιος την απαίτηση να ασκείται επαρκώς Θηροφύλαξη χωρίς να υπάρχει έστω και σε ικανοποιητικό επίπεδο προστασία των δασών, των υγροτόπων και γενικά του φυσικού περιβάλλοντος, αφού η μόνη υπηρεσία που έχει θεσμοθετημένα τον κύριο προστατευτικό ρόλο, είναι η **Δασική**.

Το παράλογο που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια είναι να ενισχύονται συνεχώς οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας με υλικοτεχνική υποδομή (προσωπικό - πιστώσεις - οχήματα κ.λ.π.). Σε αντίθεση, οι δασικές υπηρεσίες αναγκάζονται να ανταπεξέλθουν στο έργο τους με αξιοπρέπεια, στηριζόμενη στην προσωπική προσπάθεια του προσωπικού της. Δημιουργείται μια ανακολουθία, η οποία τείνει να οδηγήσει σε υποκατάσταση των Θεσμών, η οποία μπορεί να αποβεί πραγματικά επικίνδυνη.

Επιπλέον, το ισχύον μοντέλο Θηροφύλαξης -προστασίας των χερσαίων φυσικών οικοσυστημάτων- χαρακτηρίζεται από επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων φορέων (Δασική Υπηρεσία, Θηροφυλακή, Κυν. Οργανώσεων, Υπηρεσίες προστασίας του περιβάλλοντος των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών, Φύλακες φορέων διαχείρισης και ενίοτε δυνάμεις της αστυνομίας) με αποτέλεσμα τη σπατάλη πόρων και σαφώς την μειωμένη αποτελεσματικότητα.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία μας έχει δείξει ότι μόνο η ύπαρξη ισχυρής, δημόσιου χαρακτήρα δομής υπό κοινωνικό έλεγχο, εξασφαλίζει τη νομιμότητα και τη βασική αρχή της ισότητας των πολιτών απέναντι στον νόμο.

Συνοψίζοντας, εκτιμάμε ότι οποιαδήποτε προσπάθεια αναδιοργάνωσης με βάση μόνο τη συγκεκριμένη δραστηριότητα (Θηροφύλαξη) δεν μπορεί να έχει σημαντική επί της ουσίας επίδραση στο επίπεδο προστασίας και διαχείρισης της άγριας ζωής στην χώρα μας. Οποιαδήποτε προσπάθεια θα πρέπει να αφορά **στην ενίσχυση της Δασικής Υπηρεσίας και την ενοποίηση των επιμέρους φορέων εντός αυτής.**

Γ.5 .Τι προτείνεται για την αποτελεσματικότερη προστασία της άγριας πανίδας;

Όπως έχει ήδη επανειλημμένα αναφερθεί, η αποτελεσματική προστασία της άγριας πανίδας *προϋποθέτει ισχυρές κρατικές υπηρεσίες αρμόδιες* για την επιστημονική τεκμηρίωση των όποιων μέτρων λαμβάνονται προς την κατεύθυνση της ορθής διαχείρισής της. Σε παγκόσμιο επίπεδο υπάρχουν επιτυχημένα μοντέλα - παραδείγματα άλλων χωρών όπως ο Γαλλικός Οργανισμός Θήρας ή η Υπηρεσία Άγριας Ζωής του Καναδά, της Νορβηγίας και άλλων χωρών όπου το ένστολο προσωπικό φύλαξης συνυπάρχει αρμονικά με το επιστημονικό και το πολιτικό προσωπικό μέσα σε ένα κρατικό οργανισμό υπεύθυνο τόσο για την προστασία όσο και για την διαχείρισή της άγριας ζωής. *Για να είναι επιτυχής η προστασία της άγριας πανίδας θα πρέπει να ιδωθεί ολιστικά, μαζί δηλαδή με την ορθή διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος.*

Στο πλαίσιο αυτό η αντιμετώπιση των προβλημάτων που ταλανίζουν τις Δασικές Υπηρεσίες και η αποτελεσματική λειτουργία τους αποτελεί μονόδρομο αφού, όπως ήδη έχει αναφερθεί, η προστασία και η διαχείρισή της άγριας ζωής αποτελεί **Συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας και δεν μπορεί να εκχωρείται σε τρίτους.**

Η πολιτεία οφείλει να χρησιμοποιήσει τη μέχρι σήμερα μεγάλη εμπειρία της Δασικής Υπηρεσίας. Μιας υπηρεσίας, η οποία διατηρεί συγκροτημένη δομή - κτιριακό και υλικοτεχνικό εξοπλισμό, αποκεντρωμένη περιφερειακή οργάνωση με καθημερινή παρουσία και στην τελευταία γωνιά της ελληνικής υπαίθρου.

Στο πλαίσιο αυτό οφείλει η Πολιτεία μέσω της Διοίκησης να αναστρέψει τις αιτίες που εμποδίζουν την αποτελεσματική δράση των δασικών υπηρεσιών, να δει την ουσία των προβλημάτων και να προχωρήσει στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την στελέχωση και αναβάθμιση των δομών αιχμής των αποκεντρωμένων δασικών υπηρεσιών, δηλαδή των Δασαρχείων - Δασονομείων - Δασοφυλακείων.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

- 1. Την κάθετη οργάνωση των Δασικών Υπηρεσιών, η οποία αναμένεται να οδηγήσει σε άμεση και γρήγορη κατανομή των διαθέσιμων πόρων, την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών καθώς και στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή και έλεγχο της ασκούμενης δασικής πολιτικής.*
- 2. Τον προγραμματισμό για την άμεση πρόσληψη τουλάχιστον 1.000 υπαλλήλων - επιστημονικού προσωπικού, εκ των οποίων 700 ΤΕ Δασοπόνων προκειμένου να στελεχωθούν στοιχειωδώς τα Δασαρχεία και τα Δασονομεία, τα οποία είναι μονάδες αιχμής και έχουν αρμοδιότητες προστασίας, διαχείρισης και ανάπτυξης των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας,*

3. Την εκ του μηδενός αναδιοργάνωση των Δασικών Υπηρεσιών και την θεσμική αναβάθμιση των Δασονομείων σε επίπεδο τμήματος και την στελέχυσή τους με τουλάχιστον δύο (2) υπαλλήλους ΤΕ Δασοπονίας. (Δεδομένων των αρμοδιοτήτων της αγροτικής ασφάλειας που έχουν μεταφερθεί στις Δ.Υ. είναι απαραίτητη η ομαλή κατανομή τους και στον αγροτικό χώρο και επομένως κρίνεται σκόπιμη η ίδρυση και λειτουργία ενός Δασονομείου ανά Καλλικρατικό Δήμο).
4. Την θεσμική και ουσιαστική εξασφάλιση στις Δασικές Υπηρεσίες των αναγκαίων μέσων (οχήματα, καύσιμα, ασυρμάτους κτλ) για να ανταπεξέλθουν στο δύσκολο έργο τους και της αναγκαίας ευελιξίας. Εξαίρεση από νόμους για περικοπές καυσίμων, ημερών εκτός έδρας κίνησης κτλ καθώς επίσης και παροχή νομικής και δικαστικής υποστήριξης στο έργο της δασοπροστασίας - θηροφύλαξης (παραστάσεις δικηγόρων ΝΣΚ ως πολιτικής αγωγής). Στην δημιουργία δηλαδή, επί της ουσίας, ενός ένστολου σώματος δασοπροστασίας (για όσους ασκούν ειδικά ανακριτικά καθήκοντα), επαρκώς στελεχωμένο, εντός της Δασικής Υπηρεσίας.
5. Μέχρι την υλοποίηση των προαναφερομένων να θεσμοθετηθεί πλαίσιο οργάνωσης και υλοποίησης ομαδικών επιχειρήσεων θηροφύλαξης σε όμορες περιοχές και σε συνεργασία όλων των συναρμόδιων φορέων (αστυνομία, δασαρχεία, ιδιωτικοί φύλακες θήρας, φύλακες φορέων διαχείρισης κτλ).

Δ. ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ IV – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΘΗΡΑΣ - ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (Θήρας και Βιοποικιλότητας)

Η ετήσια ρυθμιστική απόφαση του αρμόδιου Υπουργού για το κυνήγι επικαλείται στο προοίμιό της μια σειρά μελετών-ερευνών, τις οποίες συνυπογράφουν έγκριτοι πανεπιστημιακοί καθηγητές και άλλοι επιστήμονες. Αυτές λαμβάνουν υπόψη τους τα διαθέσιμα για τη χώρα επιστημονικά δεδομένα, βάσει των οποίων τεκμηριώνονται οι ληφθείσες για το κυνήγι ρυθμίσεις.

Ωστόσο, τα επιστημονικά αυτά στοιχεία αφορούν σε όλη την επικράτεια ή ακόμη και σε άλλες χώρες, στις οποίες καταμετρούνται τα αποδημητικά πτηνά (πχ κατά τις μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις) και συχνά δεν είναι ικανά να τεκμηριώσουν τα όποια μέτρα είναι απαραίτητα να ληφθούν σε τοπικό επίπεδο. Δεν λαμβάνονται επίσης υπόψη οι ιδιαιτερότητες πολλών περιοχών της χώρας (π.χ. των νησιωτικών) ή τυχόν άλλοι παράγοντες, οι οποίοι δρουν συνεργατικά με τη θήρα και μπορούν να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις για την άγρια ζωή.

Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να εκπονούνται επιστημονικές μελέτες και να λαμβάνονται τα ενδεικνυόμενα μέτρα για κάθε περιοχή και για κάθε πληθυσμό θηρεύσιμου είδους (ή προστατευόμενου). Για παράδειγμα οι πληθυσμοί της ορεινής

πέρδικας ή του λαγού στην Εύβοια δεν είναι απαραίτητο ότι χρήζουν ίδιας ή όμοιας αντιμετώπισης με τον πληθυσμό της ορεινής πέρδικας σε άλλη περιοχή της χώρας.

✓ ΠΡΟΤΑΣΗ

Εκπόνηση ετησίων Σχεδίων Διαχείρισης (Θήρας και Βιοποικιλότητας) για κάθε περιοχή τα οποία θα καθορίζουν τόσο τις ορθές ρυθμίσεις θήρας και ειδικότερα τα ενδεικνυόμενα ποσοστά κάρπωσης κάθε είδους (baglimits), την διάρκεια της κυνηγετικής περιόδου, τις περιοχές άσκησης της θήρας, τα ΚΑΖ καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια όπως μέτρα αύξησης της Θηραματοπανίδας και βελτίωσης της βιοποικιλότητας, τα οποία θα χρηματοδοτούνται από το νέο σύστημα των ειδικών αδειών θήρας που προτείνεται με το παρόν υπόμνημα μας.

Τα σχέδια αυτά, για τα οποία είναι απαραίτητο να συνταχθούν νέες προδιαγραφές, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους :

- *Προγράμματα καταμέτρησης των πληθυσμών θηραμάτων σε ετήσια βάση, τουλάχιστον δύο φορές, μία πριν την αναπαραγωγική περίοδο και μία μετά, σύμφωνα με κοινή μεθοδολογία που θα καθορισθεί κατόπιν συνεργασίας των Υπηρεσιών θήρας με τα αρμόδια Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα της χώρας και τους ενδιαφερόμενους φορείς. Θα υλοποιούνται ετησίως με τη συμβολή και βοήθεια εθελοντών (μελών κυνηγετικών οργανώσεων, ΜΚΟ, κτλ), προκειμένου να εξασφαλίζεται η αξιοπιστία και το κύρος της διαδικασίας και να συγκεντρώνονται τα αναγκαία στοιχεία υπαίθρου.*
- *Αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης και των συμπερασμάτων των Προγραμμάτων υποχρεωτικής καταγραφής της κυνηγετικής κάρπωσης, στα οποία ήδη αναφερθήκαμε συνοπτικά.*
- *Καταγραφή της άγριας πανίδας, ακόμη και των μη θηρευσίμων ειδών, που ενδεχομένως χρήζουν προστασίας - εφόσον κάποιο είδος φωλεοποιεί, για παράδειγμα την εποχή του κυνηγίου και των περασμάτων κάποιων μεταναστευτικών ειδών, όπως συμβαίνει με τον Μαυροπετρίτη (*Falco eleonorae*) σε ορισμένες νησιωτικές περιοχές.*
- *Καταγραφή όλων των βιοτικών ή μη παραγόντων μια περιοχής, σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική και τα διαλαμβανόμενα μελετών τέτοιου επιπέδου, καθώς και τις ανθρωπογενείς επιπτώσεις από τις δραστηριότητες που ασκούνται σε αυτές.*
- *Πρόταση συγκεκριμένων μέτρων για την ρύθμιση της θήρας και την ανάπτυξη της Θηραματοπανίδας. Τέτοια μέτρα μπορούν να είναι η συντήρηση ή διάνοιξη διακένων σε συμπαγή δάση κωνοφόρων, η διαμόρφωση κρασπεδικών περιβαλλόντων (μπορούν να υλοποιούνται μέσα από τις Διαχειριστικές μελέτες των δασών) ή η διατήρηση ζωνών καλλιεργειών εκτός συγκομιδής και εντατικής γεωργίας μέσα σε πεδινές αγροτικές εκτάσεις, βελτιώσεις βιοτόπων, δημιουργία δασών σε πεδινές εκτάσεις και γενικώς μέτρα τα οποία αποδεδειγμένα συμβάλλουν και στην βελτίωση της βιοποικιλότητας μιας περιοχής. Σπορές και φυτεύσεις επίσης, στοχευμένες για την διατήρηση και ανάπτυξη της άγριας ζωής θα μπορούσαν να επιδοτούνται μέσα από τα έσοδα*

που θα προέκυπταν από την αύξηση των θηραμάτων και τυχόν απαγορευμένες για την θήρα ζώνες - εκτάσεις θα μπορούσαν να καθορίζονται με ορθολογικό τρόπο, ώστε και οι ευκαιρίες θήρας να αυξάνονται στα όρια τους και τυχόν δυσμενείς συνέπειες να αποφεύγονται για προστατευόμενα είδη. Η μέριμνα αυτή κρίνεται απαραίτητη εφόσον λαμβάνονται για την ίδια περιοχή δράσεις διατήρησής τους ή αφορούν σε προστατευόμενες περιοχές κάθε είδους, είτε αυτές είναι ειδικές περιοχές διατήρησης τύπων οικοτόπων, είτε ζώνες διατήρησης των πτηνών στα πλαίσια των κοινοτικών Οδηγιών 92/43 και 79/409 αντίστοιχα. Στο πλαίσιο που περιγράφουμε επί του παρόντος, η θήρα γενικά, θα μπορεί να επιτρέπεται σε αυτές τις περιοχές, εκτός συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου το προστατευόμενο είδος δύναται να τεθεί σε κίνδυνο, αφού η θήρα θα αποτελεί κίνητρο για την πραγματοποίηση των προαναφερθέντων μέτρων.

- όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες που ασκούνται στην περιοχή για την οποία εκπονούνται και να προτείνουν συγκεκριμένα μέτρα που θα υλοποιούνται από την δασοκομία (Διαχειριστικές μελέτες), από την γεωργία (επιδοτούμενα προγράμματα φυτεύσεων φυτοφρακτών, ζώνες άγριας ζωής εκτός συγκομιδής κτλ) και την κτηνοτροφία (Διαχειριστικά σχέδια βοσκοτόπων), αφού τα θηράματα ενδιαίτωνται τόσο σε δασικές όσο και σε μη δασικές και αγροτικές εκτάσεις.

Ως προς τις απαραίτητες προδιαγραφές των Διαχειριστικών Σχεδίων για τη θήρα, που θα πρέπει να καλύπτουν όλους τους άνω τομείς, απαιτείται ειδική συνεργασία με πανεπιστημιακούς - τεχνολογικούς φορείς, οι οποίοι θα λάβουν υπόψη τους την μέχρι σήμερα επιστημονική γνώση και την διεθνή εμπειρία και θα τις προσαρμόσουν στις ελληνικές συνθήκες.

4.2. Ως προς τις αρμόδιες υπηρεσίες που θα εκπονούν και θα εγκρίνουν τα Διαχειριστικά Σχέδια

Το Σύνταγμα της χώρας (άρθρο 24) και ο εφαρμοστικός αυτού Νόμος 998/79, ως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα με τις διατάξεις των Ν. 3208/2003, 1845/1989, 4280/2014 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν.Δ.86/69, καθορίζει ως αρμόδια υπηρεσία για την διαχείριση της άγριας ζωής και επομένως και για την εφαρμογή των Διαχειριστικών Σχεδίων τη **Δασική Υπηρεσία**.

Επομένως, δεν μπορεί παρά να **είναι αυτή αρμόδια (Δασική Υπηρεσία) και αυτό δεν είναι δυνατόν να αποτελεί στοιχείο ερωτήματος**.

Τα Σχέδια αυτά οφείλουν να θεωρούνται και να εγκρίνονται σε επίπεδο Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ανά Διεύθυνση Δασών, η οποία μπορεί να αναθέτει σε ιδιωτικούς φορείς, ΜΚΟ και κυνηγετικές οργανώσεις την εκπόνησή τους κάτω από την επίβλεψη της τοπικής Δασικής Υπηρεσίας (Δασαρχείο, Δασονομείο).

Επίσης απαραίτητη για την προσαρμογή στο Θηρευτικό πλαίσιο που προτείνεται διά του παρόντος είναι η συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση στις **νέες γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται από τις Δασικές Υπηρεσίες** και η αξιοποίησή τους στις πρακτικές που εφαρμόζουν στη διαχείριση τόσο των Θηραματικών πληθυσμών όσο και των δασών και δασικών εκτάσεων οι οποίες αφορούν στο 65% της επικράτειας. **Υπό το πρίσμα αυτό και προκειμένου να καλύπτονται τόσο οι παρούσες όσο και οι μελλοντικές ανάγκες, κρίνεται αναγκαία η συνέργεια μεταξύ επιστήμης και διαχείρισης στην πράξη**, ώστε οι δασικές υπηρεσίες να ανταποκρίνονται σε θέματα, όπως του συντονισμού των φορέων για την διενέργεια των προγραμμάτων καταμέτρησης πληθυσμών των θηρεύσιμων ειδών, της εκτίμησης του πληθυσμού ενός θηρεύσιμου είδους, του σχεδιασμού ενδεδειγμένων διαχειριστικών μέτρων για την ανάπτυξη των θηραματικών πληθυσμών και η εφαρμογή τους, της παρακολούθησης των επιπτώσεων της θήρας στους θηραματικούς πληθυσμούς, της παρακολούθησης παραγόντων, όπως αλλαγές στη χρήση των δασών και των αγροτικών εκτάσεων και η λήψη των αναγκαίων μέτρων για προσαρμογή σε αυτές κ.α.

Η χρηματοδότηση των όποιων μέτρων προτείνονται καθώς και η αναγκαία στελέχωση των Υπηρεσιών που θα αναλάβουν την επεξεργασία και διεκπεραίωση όλων αυτών των διαδικασιών είναι **καθοριστικής σημασίας για την επιτυχή αναθεώρηση του πλαισίου της θηρευτικής δραστηριότητας.**

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με την εφαρμογή των βασικών αξόνων του προαναφερθέντος πλαισίου για την αναμόρφωση της θήρας στην Ελλάδα **και με την προϋπόθεση** ότι i) θα υπάρξει η αναγκαία στελέχωση των Δασικών Υπηρεσιών και ειδικά των Δασονομείων τα οποία σήμερα υπολειτουργούν για διάφορους λόγους και ii) η απαραίτητη συνεχής χρηματοδότηση, θεωρούμε πως μπορούν να εφαρμοσθούν τα προαναφερθέντα και να βελτιωθούν πολλαπλά οι συνθήκες άσκησης της θήρας, ακόμα κι αν για κάποιους φαντάζουν ως ένα πλαίσιο ουτοπικό.

Υπάρχουν πολλοί που υποστηρίζουν την αναγκαιότητα διατήρησης της υπάρχουσας κατάστασης χωρίς ή με ελάχιστες αλλαγές. Ως αιτιολογία, προβάλλεται κυρίως η χρόνια αδυναμία της Δασικής Υπηρεσίας να ανταποκριθεί επαρκώς στις εκ του νόμου υποχρεώσεις της αναφορικά με την θήρα, κυρίως λόγω οικονομικών και γραφειοκρατικών λόγων. Ωστόσο, οι υπαρκτές και διαπιστωμένες αδυναμίες κατά την άποψη μας δεν θα πρέπει να αποτελούν παράγοντα αποτροπής για την αλλαγή του πλαισίου θήρας στη χώρα μας, αλλά αντίθετα, θα πρέπει να αποτελέσουν αφορμή προκειμένου να αναμορφωθεί και το θεσμικό πλαίσιο των δασικών υπηρεσιών, για την απλοποίηση των διαδικασιών και την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας που τις επιβαρύνει και την επαρκή - ικανοποιητική στελέχωσή τους, ώστε να ανταποκριθούν μέσα σε ένα σύγχρονο πλαίσιο στις σημερινές απαιτήσεις. Οι όποιες οικονομικές

αδυναμίες υφίστανται θα πρέπει να αφυπνίσουν την κοινωνία μας, εξαναγκάζοντας μας αφενός μεν να βρούμε οικονομικότερους τρόπους λειτουργίας και οργάνωσης των δημόσιων υπηρεσιών αλλά και αφετέρου να διεκδικήσουμε οικονομικούς πόρους για τη στήριξη των ανθρώπων της υπαίθρου μέσω της αύξησης των εσόδων από τη αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων.

Σε κάθε περίπτωση, εκτιμάμε ότι η επί μακρόν διατήρηση της υπάρχουσας κατάστασης δεν είναι επωφελής ούτε για το φυσικό περιβάλλον, ούτε για την θηραματική δραστηριότητα, ούτε για την Δασική Υπηρεσία.

Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος
Αντιγόνη Καραδόνη

Η Γενική Γραμματέας
Σοφία Κολλάρου